

České pověsti

Czech Tales

anglicko-české vydání

edika.

České pověsti anglicko-české vydání

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Eva Mrázková, Ailsa Randall
České pověsti
anglicko-české vydání
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

České pověsti
anglicko-české vydání

Eva Mrázková

Czech Tales
English-Czech edition

Hilsa Randall

Edika 2018

Brno

České pověsti - anglicko-české vydání

Převyprávěla: Eva Mrázková

Přeložila: Ailsa Randall

Ilustrace: Atila Vörös

Odborná korektura: Phil Watson

Odpovědná redaktorka: Yulia Mamonova

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Audionahrávka natočena v červnu 2018 v RECORDING STUDIU ŠKROUPOVA BRNO, www.studioskroupova.cz

Čte: Phil Watson (AJ), Ondřej Novák (ČJ)

Zvuk: Petr Bača

Editace, hudba, mastering: Ondřej Jirásek

Produkce: Vladimíra Jirásková

Nahrávku ke stažení naleznete na: <https://www.albatrosmedia.cz/tituly/42977731/ceske-povesti-anglictina/>

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN e-knihy 978-80-266-1358-9 (1. zveřejnění, 2018)

ISBN tištěné verze 978-80-266-1337-4 (1. zveřejnění, 2018)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2018 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4.

Číslo publikace 34484.

© Albatros Media a. s., 2018. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA

Content

Obsah

Duke Czech	8
O Čechovi	9
Krok and his daughters	22
O Krokovi a jeho dcerách	23
Bivoy	38
O Bivoji	39

Libuše and Přemysl	54
Libuše a Přemysl	55
Libuše's prophecy	78
Libušina proroctví	79
The girls' war	98
Dívčí válka	99

Horymir	120
O Horymírovi	121
King Svatopluk	136
O králi Svatoplukovi	137
Little King Barley	146
O králi Ječmínkovi	147

Duke Czech

In times gone by, Slavic tribes settled in the fertile plains below the peaks of the Tatra Mountains. For many a year they lived harmoniously, as their language, their customs and their way of life were in fact closely related. Sadly though, after these times of abundance came times of need. Families had multiplied and, as time went on, they realised that the space they shared had become too tight for comfort. But what should they do? They began squabbling over fields and pastures and they were no longer sure about their land. The squabbles turned into fights: people started to fear that warriors from other tribes would invade the borders of their territory, plunder their homes and ravage their crops.

Two brothers from a prominent family, Dukes Czech and Lech, wanted their people to be rid of this burden. They decided to leave their volatile territory and set off to look for a country where they could live in peace. The Dukes called their people together and announced their decision. There was not a dry eye in the whole assembly as they listened to the news, but no one objected, and they began to look forward to finding a new homeland. They said their farewells to their homes but did not waver as they made their preparations for the long journey into the unknown. The journey was arduous and the children wept along the way, but the people continued resolutely.

They headed to the west. Firstly, they travelled through territory where they met their kinsmen. They passed by desolate houses in ruins, glancing at the devastated lands, and the wailing and moaning of the destitute people rang in their ears. They continued on, leaving the impoverished land behind them.

O Čechovi

V pradávnych dobách se usídlily na úrodných nížinách pod vrcholky Tater četné slovanské kmeny. Dlouho žily ve svornosti, vždyť si byly příbuzné jazykem, zvyklostmi i způsobem života. Avšak po časech hojnosti přišly horší časy. Rodiny se rozrůstaly a po čase si všichni uvědomili, že je jim na společném území těsno. Jak to řešit? Začaly tahanice o políčka, pastviny a nikdo si nemohl být jistý svým územím. A tahanice postupně přerostly v bitky... Lidé se obávali, že bojovníci z jiných kmenů napadnou hranice jejich území, vydrancují obydlí a zpusťují úrodu.

Dva bratři z významného rodu, vojvodové Čech a Lech, už nechtěli, aby jejich lid musel tuto tíži déle snášet. Rozhodli se, že opustí rozbouřené území a půjdou hledat zemi, kde by mohli žít bez obav. Vojvodové svolali shromáždění celého rodu, kde přednesli své rozhodnutí. Lid zprávu přijal se slzami v očích, nicméně bez námitek a s nadějí na nalezení nové vlasti. Rozloučili se se svými domovy a neotáleli s přípravami na dalekou cestu do neznáma. Cesta byla úmorná, děti plakaly, ale lidé odhodlaně postupovali dál a dál.

Vypravili se na západ. Nejprve projížděli územím, kde potkávali příbuzné rody. Míjeli bezútěšné rozvaliny domů, úkosem pohlíželi na zpustošené pozemky a v uších jim zněl nářek a stesky strádajících lidí. Pokračovali dál a zbídačenou zemi nechali za zády.

They crossed the Odra River, climbed up into the high hills and found themselves in the mountains. It was an arduous path – they had to climb steep hills, work their way through swamps, hack through bushes and struggle through thick grasslands. In the evening, they lit high bonfires to heat their weary bodies and to keep away the wild beasts of the forest. Fewer people lived in the mountains, but they were wilder and more aggressive, so there was no lack of disputes or skirmishes.

The exhausted pilgrims crossed the great river Elbe and, after some time, they managed to reach the next stream. After conquering the Vltava River, they had all reached the end of their tether.

“Let’s stop. When can we finally rest? I can’t go on any longer... and it’s going to be dark soon. Let’s spend the night here,” voices called out from all sides.

Přebrodili řeku Odru, vystoupali do vysokých kopců a ocitli se v horách. Cesta byla náročná – šplhali se do vysokých kopců, prodírali se bažinami, prosekávali se křovisky a zaplétali se do hustých travin. Večer vždycky zapalovali vysoké vatry pro zahřátí unavených těl a zaplašení divoké lesní zvěře. Za horami už žilo méně lidí, zato byli divočejší a bojovnější, takže o různé potyčky a šarvátky nebyla nouze.

Vyčerpaní poutníci přešli velkou řeku Labe a po čase se dotrmáceli k dalšímu velkému toku. Po zdolání řeky Vltavy už byli všichni na pokraji svých sil.

„Zastavme! Kdy už si konečně odpočineme? Už dál nemůžeme... a brzy bude tma. Přenocujme tady,“ ozývalo se ze všech stran.

Duke Czech stopped his horse, pointed at a mountain which rose up before them in the middle of a vast plain and called out in a loud voice:

“We will go to that mountain and rest at the foot of it.”

The men, women, old people and children quietened down, turned their eyes to the mountain, and with no further grumbling they obeyed their leader’s command. The people confidently settled down to sleep while their leader wondered what the next step should be. Where should he seek a home for his kin? In which direction should he lead them? Where should they build their dwellings, plough fields and sow grain? It was a pensive Czech who sat alone by the dying fire, looking for answers to his questions. Before dawn, he set off up the mountain.

“I will look over the other side and decide in which direction we should go,” decided Czech, as he scrambled through the prickly growth on the mountain slope. He didn’t have to climb for long as it was not a high mountain. Czech reached the top, just as the first rays of the sun began to penetrate the receding darkness. He took a breath, stretched his neck, and took a good look at the surrounding land. It was breathtaking. Beneath him lay a wide plain bordered by a mountain ridge in the distance. In front of him lush meadows were turning green, and the rays of the sun glistened on the rivers and streams. His eyes soaked up the dark green of the vast forests. He smiled as he saw the wildlife in the clearings and heard the birds twittering in the nearby groves. And though he looked far and wide, he could not see any signs of human settlement. Czech’s eyes glowed, he took a deep breath and in his mind it was clear:

“We have found our home. We and the generations to come are going to live here. This is the land we have been seeking for so long.”

Vojvoda Čech zastavil koně, ukázal na horu tyčící se uprostřed rozlehlé roviny před nimi a zavolal, aby ho všichni dobře slyšeli:

„Popojdeme k této hoře a pod ní si odpočineme.“

Muži, ženy, starci a děti se ztišili, obrátili oči k hoře a bez dalšího reptání uposlechli příkazu svého vůdce. Lidé se pod horou s důvěrou uložili ke spánku a jejich vůdce přemýšlel jak dál. Kde hledat domov pro své blízké? Kterým směrem se vypravit? Kde si postavit příbytky, zorat pole a zasít obilí? Zamyšlený Čech dlouho seděl sám u vyhasínajícího ohně a hledal odpovědi na svoje otázky. Před rozbřeskem se vydal k hoře.

„Rozhlédnu se po kraji a ujasním si, kterým směrem se vydáme,“ pomyslel si Čech a prodíral se trnitým porostem na úbočí hory. Nestoupal dlouho, protože hora nebyla příliš vysoká. Čech jejího vrcholu dosáhl, právě když první sluneční paprsky prozářily ustupující noční šero. Vydýchal se, protáhl šíji a rozhlédl se po kraji. A radostí se mu až zatajil dech... Dole se rozkládala široká rovina ohraničená v dálce horským hřebenem. Před ním se zelenaly šťavnaté louky, sluneční paprsky se třpytily na hladinách řek a potůčků. Jeho oči se těšily tmavou zelení rozsáhlých lesních porostů. Usmíval se, když viděl množství lesní zvěře na paloučcích a slyšel cvrlikání ptáků z okolních hájů. A široko daleko nespatriil žádná lidská obydlí. Čechovy oči zářily, dech se mu prohloubil a v mysli měl jasno:

„Tady jsme doma! Tady budeme žít my i další naše pokolení. Toto je kraj, který jsme tak dlouho hledali.“

He hurried down so he could share his joy with the others. And the people rejoiced with him, full of hope and happiness as they accepted this land as their new home. The people immediately started to explore the surroundings and found that the land was indeed fertile, that the waters were full of fish and the forests and meadows inhabited by wildlife and birds. Czech invited his brother Lech, the other dukes and all the people to climb with him to the top of the mountain and look at the landscape.

Czech turned to the people with these words:

“Our suffering is over: we have found the land we have been looking for. We will stay here and settle down. We often dreamt about this land and I vowed to take you there. This is the promised land, full of wildlife and birds, abounding in honey. The land will provide us with everything we need to live and it will protect us from our enemies in bad times. But what name shall we give to our new land?”

“Dear Duke, we will give it your name - Czech lands,” one of the loyal leaders, a man with a long white beard, suggested, and the others enthusiastically agreed with his suggestion.

Duke Czech was moved, and he knelt down and gratefully kissed the new land. Then he raised his arm, pointing into the distance and declaring:

“Welcome, land promised to us. May we all live here in good health, without harm and in peace and may our lineage grow.”

The years went by and the people multiplied. People rejoiced in the birth of new children and they welcomed other families from their native homeland, who were attracted by the news of the good life in the Czech lands.

Spěchal dolů, aby se podělil o radost s ostatními. A jeho lid se radoval s ním, přijal toto místo za své a plný naděje se těšil z nového domova. Lidé hned prozkoumali okolí - a potvrdilo se, že půda kolem je úrodná, rybníky a řeky plné ryb, lesy a louky osídlené spoustou zvěře a ptactva. Vojvoda Čech vyzval svého bratra Lecha a ostatní vojvody a všechen lid, aby s ním vystoupali na vrchol hory a rozhlédli se po kraji.

Čech se obrátil k lidem s těmito slovy:

„Naše strádání už je u konce, protože jsme našli zemi, kterou jsme tak dlouho hledali. Tady zůstaneme a postavíme obydlí. Často jsme spolu o ní snili a já jsem slíbil, že vás do ní zavedu. Podívejte se, toto je ta země zaslíbená, zvěře a ptáků plná, medem oplývající... Tato země nám zabezpečí všechno potřebné k životu a ve zlých časech nás ochrání před nepřáteli. Ale jaké dáme jméno své nové zemi?“

„Dáme jí tvoje jméno, vojvodo, budeme jí říkat po tobě - Čechy!“ navrhl jeden z jeho věrných starostů, muž s dlouhými bílými vousy, a ostatní jeho návrh nadšeně podpořili.

Dojatý vojvoda Čech poklekl a vděčně políbil novou zemi. Potom pozvedl ruku, ukázal do dálky a zvolal:

„Vítej, země nám zaslíbená! Ať zde všichni žijeme ve zdraví, bez úrazů a ve svornosti a ať se náš rod rozroste.“

Tak šel rok za rokem a rod se rozrůstal. Lidé se radovali z narození nových dětí a přivítali mezi sebe další rodiny z prvotní vlasti, které sem vábily příznivé zprávy o šťastném životě v Čechách.

Space was getting short, so people went further to the north, south, east and west and established new settlements. They also built towers to defend their borders and to shelter the inhabitants and herds in case of attack by enemy troops.

Czech's younger brother, Duke Lech, felt that his large family was getting rather squashed in this place and decided to go in search of a new home in the east. Czech and the other leaders were very sorry to hear Lech's decision and they asked him not to go too far. If they lived near each other, they reasoned, they could help each other if enemy troops arrived. Lech was moved and told his dear friends:

“My brothers, I will never forget that we are family. I will not go too far so as not to lose touch with you. I will give you a sign so that you may know

Pod Řípem bylo brzy těsno. Zástupy lidí tedy postupovaly dále na sever, jih, východ i západ a zakládaly nová sídla. Lidé stavěli také hrady na obranu hranic a pro úkryt obyvatel a stád při napadení nepřátelským vojskem.

Také mladší Čechův bratr, vojvoda Lech, cítil, že se jeho početný rod na tomto místě tísní a rozhodl se, že se vypraví hledat nový domov na východ. Čecha i starosty Lechův záměr velmi mrzel a žádali ho, ať neodchází moc daleko. Pokud budou žít blízko sebe, mohou si navzájem pomoci, když se přiřene nepřátelské vojsko. Dojatý Lech řekl svým blízkým:

„Milí bratři, nikdy nezapomenu, že jsem z vašeho rodu. Nechci proto od vás odejít tak daleko, abyste vy nevěděli o mně a já o vás. Dám vám

where we settle. On the third day, go out to Mount Říp, look around and you will see fire and smoke, which I will light in the place where my family and I make our new home.”

And it happened just as he said. On the third day Czech and his companions saw a huge fire and thick smoke in the east, so Czech knew where he should look for his brother. They named the place Smokey Point and Lech’s family set to work building a large castle there.

znamení, abyste věděli, kde se usídlíme. Třetí den za svítání vyjděte na horu Říp, rozhlédněte se a uvidíte dým a oheň, který zapálím na místě, kde si já a můj rod vybudujeme nový domov.“

A jak řekl, tak se i stalo. Třetí den viděl Čech se svou družinou na východě obrovský oheň a hustý dým, takže věděl, kde má hledat svého bratra. Podle kouře a dýmu pojmenovali toto místo Kouřim a Lechův rod zde ihned započal s výstavbou velkého hradu.

Krok and his daughters

Duke Czech lived to the grand old age of eighty-six. Throughout the time of his almost thirty-year rule in the new homeland, people respected the law and the regulations. They were honest and robbery was considered a most serious crime. In fact, people did not even need to lock their doors at night.

But after Czech's death, strikes and quarrels began, with people arguing about property and land. As the disagreements were escalating, the council of elders met at Czech's grave and sought a solution. The council decided to find a new leader as soon as possible so that the events in the country would calm down and peace and order would be restored again. They first consulted with Czech's brother Lech, who recommended the leader of the powerful Krok family as a suitable administrator and judge.

Krok's Castle stood over the River Mže near the village of Zbečno, and the people in the area respected it, as they held the master of the castle in high esteem and appreciated his advice. Soon Krok was unanimously chosen to be the new leader. The ceremonial handing over of power into his hands and the people's promise that they would be devoted to him took place at Czech's grave.

After his election, Krok moved to Budeč. At his new residence he brought together the best sages and wizards. Fortune tellers and those using the hidden power of nature enjoyed universal appreciation and respect during Krok's period of government. Krok opened a new school in Budeč where pupils focussed their time mainly on the worship of gods, prophecies and spells.